

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบถึงชุดอุดมการณ์ที่ปรากฏในกลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี และการรวมกลุ่มเป็นสหภาพแรงงานไอทีวีของกลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์เพื่อบันทึกเหตุการณ์การต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานในแนวการวิจัยลักษณะกรณีศึกษา

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองาน เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิก 2 ระยะเวลาด้วยกัน คือในช่วงการออกแถลงการณ์ และในช่วงเปิดรับสมัครสหภาพแรงงานไอทีวี ดังนั้นจึงพบอุดมการณ์ 2 ชุด คือ อุดมการณ์วิชาชีพนักข่าวโทรทัศน์ ซึ่งสะท้อนมาจากการตระหนักถึงปัญหาเรื่องความไม่เป็นอิสระในการทำงานของฝ่ายข่าว จนนำไปสู่กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปกป้องสิทธิและเสรีภาพในการนำเสนองานที่มีอยู่ในสถานีโทรทัศน์ไอทีวีอย่างถึงที่สุด และอุดมการณ์อาชีพ ซึ่งสะท้อนจากการมองปัญหาภายในฝ่ายข่าวว่าเป็นเรื่องของความรู้สึกไม่มั่นคงในเรื่องหน้าที่การงาน

ทั้งนี้กลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานดำเนินกิจกรรมหลักของกลุ่มโดยสมาชิกที่ยึดถืออุดมการณ์วิชาชีพนักข่าวโทรทัศน์ เริ่มจากการออกแถลงการณ์ การจัดตั้งสหภาพแรงงานเพื่อใช้เป็นเวทีกลางหาข้อยุติความขัดแย้งระหว่างฝ่ายข่าวและฝ่ายบริหาร ด้วยการยื่นข้อเรียกร้องการทำงานอย่างเป็นอิสระของกองบรรณาธิการเป็นสำคัญ และผลสืบเนื่องจากการต่อต้านการแทรกแซงทำให้กลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานถูกเลิกจ้างในเวลาต่อมา เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม นอกเหนือจากคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (ครส.) จะพิจารณาคดีไปตามรูปคดีที่อัยกฤษฎาหมายแรงงานแล้ว ทางคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (ครส.) ยังได้วินิจฉัยว่าการคัดเลือกประเด็นข่าวเป็นดุลยพินิจอิสระของนักข่าว แต่ฝ่ายบริหารบริษัทไอทีวี จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และกลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานทั้ง 21 คนต่อศาลแรงงานกลาง และอุทธรณ์ในชั้นศาลฎีกา แม้ว่าศาลแรงงานกลางได้วินิจฉัยว่าคำสั่งของนายจ้างในการสั่งให้ทำข่าวใด ๆ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา 39 และมาตรา 41 ได้รับรองสิทธิและเสรีภาพในแสวงหาข้อมูลข่าวสาร และการรายงานข่าวไว้ การเคลื่อนไหวของกลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองานจึงเป็นการยกระดับจรรยาบรรณของวิชาชีพนักข่าวอีกด้วย

ในกรณีนี้สหภาพแรงงานเป็นช่องทางปกป้องสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนที่เป็นรูปธรรมที่สุดจากการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มต่อต้านการแทรกแซงการนำเสนองาน เพราะปรากฏคำพิพากษาของศาลแรงงานกลางที่ใช้เป็นบรรทัดฐานของวิชาชีพสื่อมวลชนได้

The objectives of this study are to study the ideology of the journalist group opposing to ITV newsroom intervention, and the process of union organizing in ITV newsroom among journalists who oppose to the intervention. The research is a case study of the incident in 2000-2001. Library research and documentation, and interview are employed as the methods of study.

The research showed that the group opposing to ITV newsroom intervention were organized during the first protest action and during the weeks that union members were enlisted. Hence, there were two manifestations of ITV newsroom ideologies, professional and occupational ideologies. The group who adhered to the former felt the lack of autonomy in the newsroom and took actions to defend the rights and freedom of expression. The latter, on the contrary, felt insecure and unconfident about their jobs.

The journalist group opposing to ITV newsroom intervention took a series of action during the whole incident. They issued a public statement protesting the newsroom intervention and organized themselves into a labor union. The union was seen as a means to negotiate with the station management for newsroom autonomy. But this group was immediately fired. They subsequently brought the case to the Labor Relations Committee at the Labor Department, which decided, in their favor. The Committee ruled that journalists have the right to work independently in order to exercise their rights and freedom in news production. Despite the Committee ruling that these journalists must be re-instated the management sued the group in the Labor Court and appealed the case when the Court ruled that the action of the management of ITV station was unlawful. It was contradicting to Article 39 and 41 of the Constitution, which stated that the media have the rights and freedom to seek information and publish the truth without interference. Their practice was also seen as up-holding the journalist professional code of ethics.

Hence, this incident showed that the labor union was the most concrete means to defend the rights and freedom of journalists in the newsroom. In addition, the ruling in this case could be used as precedent for future dispute on the professional practices of journalist on the question of the rights and freedom of expression of the media.